

Rinneberg

L e p o - K a m m i o

P e r h o s a.

(Ruottin kielestä suunniteltu Suomentama.)

D U L U S A, 1846.

Präntätty Chr. Ev. Bäckin työpöydällä.

Lepo-Kammio Perhosa*).

Kusa löyhän lepo-kammioisen,
 Joka Perhon petäjikkö-maasa,
 Kohta kymmen-kymmentäki vuotta,
 Kaswanut on ruohon kukkasia,
 Unhotuksen uutimitten alla,
 Eh'ei unhotusta ansanneena?
 Kusa on se? Mä kysy Wieras!
 Tuolla, josa laaja mettä-lampi
 Viskeneepi honka-lakson luoksi;
 Siellä paikka. Pitkät koirut siellä
 Kauvan jo on, tuulen tuuwittaisa,
 Heilutelleet lehti lewiänsä.
 Mihin hauta, heijän juurten alle
 Valmistettu, muinen mullattihin,
 Se on aiwan outo nykyisille.

Sinä, Suomen raikas Runo-Meito,
 Joka muistat kaikki muistettawat,
 Sano kuka jalo kuninkainen,
 Tahi wallan-miehen wertahinen,
 Dmpi kätkettynä kammiohon? —
 Kätketty ei ole kuningasta,
 Eikä muuta wallan-miestä siihen;
 Wanha Talon Waari Haane
 Ja sen poikaa kuusi, komiata,
 Lepää siellä, Lepo-kammiossa. —
 Istu' tuohon rannan rantehelle;
 Kastet pisareitten kiiluessä
 Vielä kanerwien kukkaisissa,
 Päiwän myöski vielä wiipnessä,
 Tuolla petäjitten peittehisä,
 Kohtalosta heijän, komiasta,
 Paulan sulle laulun surullisen.

*) Förut tryckt i Dufun Wifko-Sanomia, för år 1834
 Nr:is 7—10. — Efter Runebergs af Swenska Akademien
 år 1833 prisdeltöta Dikt: "Gräfwen i Perho."

Haanen suku oli suomalainen.
 Vuosia jo seitten-kymmen kunnan
 Elänyt hän oli, oiwa-Tsiltänsä
 Perityllä, maalla mettäisellä.
 Kolmet kaksos-parit poikaisia
 Wanhall' oli, joista wanhin alko
 Kaheksatta toista kewättänsä;
 Nuorin wasta wien toista päässä.
 Kauniit, kunnokkaat he oli kaikki,
 Niin kuin ojat kewät-tulwillansa;
 Ja jos joku oli toista jaloisempi,
 Tuomas Haane totta, — toisen parin
 Weljeksisstä wanhee, — jaloin oli.
 Joski warsin rhyssin waatettuna
 Poika pulska oisi oleskellut,
 Loisti hän kuin tähti taiwahalla,
 Hajouneista pilwi-hahtuwista.
 Ja jos mitä Tuomas tehnyt oisi,
 Häll' ei kukaan woinut wihastua.
 Yhtä hywin näytti Tsältänsä
 Tuomas warsin kowin mainotulta,
 Niin kuin kaikki hänen weljeksensä.
 Ei hän heitä, niin kuin lapsiansa,
 Wanhain päivän waraks' elättänyt.
 Orjiafin pahemmasti piti
 Tsä heitä, juuri juhtinansa,
 Wapautta maille olewina.

Sillä lailla kaswowat he kaikki.
 Päiwä joutu jona nuorin pari
 Wiisi-toista vuotta wiimmen täytti.
 Kaunihisti koitti aamu-rusko,
 Mettän taustalla tulosansa;
 Pilwetöinnä wälkky taiwon piiri,
 Glonen kuin itte päivän alku
 Nousi weljes-joukko, joutusasti,
 Olki-wuotehilta oikaamatta.
 Mutta pelwolla he pakinoille
 Käwelivät isän, kamarihin.
 Nuorimmat ne nöyryimmästi siellä,
 Kättä antain, arwelivat hälle:
 "Tsä kulta! salli meijän saaha
 Soutilaina juosta tämä päiwä,

Beljestemme kansa kaunihiisti,
Työstä irti, olla iloisina.
Vuotta wiisi-toista täytettyä”.

Kova niin kuin talvi, ukko, kuullen,
Walkosia weti kulmiansa
Kyrtytyhyn ja koliaasti haasto:
”Mit’ ei täyteen tehdä tänä pänä,
Jääpi maille wiellä huomenaki.
Kohda ompi pelto kynnettäwä”.
Känetöinnä pojat pellollensa
Kiiruhtivat kohda, auronensa.
Weräjällä waista sanoi Tuomas:
”Jos ma Isän filmät oikeen näjin,
Niin on thomme, totta, tänä pänä,
Kaunihintä kulta kallihippi;
Eikä hiki kuusen-kelkkää maksa.
Painawainen ompi pakko työhön;
Ilta tuopi kovan tutkinnonsa”.

Tuomas-pojan tuumattua, kohda
Aurain wannaat maahan wajousivat.
Päiwän nousulta he laskuun saakka,
Kukin kulki pitkin wakoansa,
Syömätöinnä, leepäämättä supi.
Mutta hiljan illan hämärällä
Oli sarkka sahrimatta vielä.

Euli wainiolle wanha Isä,
Kuttui koolle poikasensa kaikki
Ja näin haasto: ”Kynnetty on kyllä;
Mutta ennätetty oisi enemminki
Wirehwellä warfin wakaisella.
Kaikille en jaksa kiritusta,
Kerralla nyt, antaa ansaittua;
Muuan onki muita syyllisempi;
Kärsiköön hän myöskin muitten eestä.
Jstukoon hän aiwan ahtahasa
Kellarisa, kamarini alla;
Siellä piän syypään suljettuna.
Muutteet kolmen päiwän, kolmen yönki
Salatahan hänen filmiltänsä;
Ruokaa kolmen päiwän, kolmen yönki
Hänen kwiwa kilenesä ei maista”.

Sanoin niin ja filmin julmisteli
 Uijä; mutta toista tunsi syän,
 Petosta jos khyneleiss' ei ollut
 Jotka pyöri äijän poski-päillä,
 Kotihinsa kääntyessä kohta.

Nö jo sulki sylihinä luout,
 Wuotehella lewon leppäämähän.
 Maata maipui wuoteellehen wanha,
 Pirttihinä paneusiwat poijat,
 Wähynynnä, pehku-wuotehille.
 Kufin walwoi, unta kumaellen;
 Toinen toistaan ootti nukkumaksi.
 Ensin, luullen funki untuneeksi,
 Nouse nuorin, Jaako, sialtansa,
 Meni isän tupaan tuumailehen:
 "Wika-pää oon wainen minä, Isä!
 Sillä synthy-päiwänäni juoksi
 Glossani, ilwehellen yhä,
 Sinne tänne, työtä tekemättä.
 Kurita siis mua, mutt'ei muita."
 Hälle wastasi waan wanha Isä:
 "Huomena ma työsi maksan sulle."
 Jaako meni wuoteellehen maata.

Taaksi, luullen toiset nukkumiksi,
 Kustu-poika, waroin wuoteeltahan,
 Käwi tuumill' isän kamarihin:
 "Mua ykfin kohatkohon kuri;
 Minä waan sen olen ansannunna.
 Synthy-päiwänäni pyörtänoilta
 Waaramia poimin weljilleni.
 Syytä mua eikä syyttömiä."
 Hälle wastasi waan Wanha Uijä:
 "Huomena ma työsi maksan sulle."
 Kusta meni wuoteellehen maata.

Taaskin, luullen toiset nukkumiksi,
 Erkki-poika, waroin wuoteeltahan,
 Käwi tuumill' isän kamarihin:
 "Minusa on wika, eikä muisa;
 Mä koske muihin, isä kulta!
 Kiwillä mä järwen kaibilkoista
 Wesi-lintusia lingotellen,
 Koko saran jätin sahrimatta."

Hälle vastasi waan wanha äijä:
 "Huomena sa työsi maksan saanet."
 Erkki meni wuoteellehen maata. —

Näin nyt käwi Ekin isän luona,
 Kaikki saivat saman wastauksen.
 Tuomas yksin oli käymätöinnä.
 Mutta merkittyä muitten juoksun,
 Arwattua myöskin aiwotuksen,
 Nousi hänki, muitten nukkueessa,
 Ja myös meni isän kamarihin:
 "Kuule, isä kulta, kumma seikka!
 Kuin ma tuolla unta kuwaelin,
 Nousi ittekin istullehen,
 Wiskutellen, weli weljellensä,
 Minun yksin yhä, maatesani:
 Ekin meistä tietää kyllä hywin
 Tuomaan tuottajaksi tuomiomme;
 Työnsä toki taas hän tunnustaapi.
 Mutta kerrat monet monituiset
 Kowaa kärsi hän jo meijän eestä;
 Kärsikäämme hänen eestä kerran!
 Sitte, luullen muita nukkuihki,
 Käwi Ekin waroin, wuorotellen,
 Ulkona ja tuli maata taasen.
 Aiwoituksensa ma arwannunna
 Olen, Isä kulta; mutta kuule:
 Weljellinen rakkaus heijät wietti
 Walehia sulle walamahan;
 Sillä syhlinen on minä yksin." —
 Sortuneella äänellä äijä sanoi:
 "Huomena ma työsi maksan sulle."

Järwestä jo aino Namu-Rusko
 Lentänynnä, kulta-lentimillä,
 Istui, ilon Luoja, mehtolasa,
 Kuin se wanha kuttu poikasensa.
 Pyhä waattehisa, pöywan pääsä,
 Istui jo se jalo, kolikko Isä;
 Hopioinen wälkky hällä walo
 Harmajista päänsä hapeneista;
 Raha rippu hänen rinnasansa,
 Isän maalta hälle lahjoitettu.
 "Kellä teistä," — kysyi kolikko äijä,

"Rikos-rüppi ompi olka-päillä?" —
 "Mulla," huusi huulet joka weljen.

Siinä särky sulku, joka äijän
 Khyneleitten tulwan tukkinunna
 Oli seitten-toista vuosi-kautta,
 Näkymästä poika-parwillensa;
 Hartahasti ittiin äijä haasto:
 "Kiivas kiitos Kaikki-Baltiaalle!
 Täytetty on lupaus, eikä mulla
 Pakahnut ole Isän-synän,
 Poikineni wihoiin ollesani.
 Lapset! ei nyt enään orjain lailla
 Piettävät, vaan poikain, rakkahitten,
 Sanojani kuulkaa formillanne: —
 Eikä on se kylä kuuluvissa,
 Joka poikana ma palwelinkä.
 Siunattuna siellä muuan isä
 Kahelsalla oli poikasella;
 Muttei waino wiha-miehen ole
 Niitten weljein wihaa äkiämpi;
 Puukoilla he toista puhutteli
 Wastaan heitä tiellä tuliata,
 Kiillä he siwu mennesänsä
 Toisiansa terweyttiwät aina.
 Voi! ma ajattelin, olla alti
 Ilman iloaki rakkauden,
 Waimon walitunki yhteywesä,
 Parempi, kuin nhä pelkosilla
 Semmosia siittää maailmahan,
 Mettän petojakin pahempia.
 Ujateltu päättty tehtäväksi —
 Wuotta wiisikymmentä jo paino
 Päättäni; waan eipä vielä
 Iskä-wuoet eikä soan waiwat
 Woineet murtaa woimaa jäsenteni.
 Semmoissa ma yöllä kerran yksin
 Istuin hautojana terwa-hauwan.
 Äijä muuan äkkiä nyt astui
 Ruskottawan rowioni luokse,
 Tuumaeli mulle tulillani:
 "Isä itte pahan poika joukon
 Warottaapi sua säästämästä

Mattoisille, maasa, syötäwiksi,
 Lujista sun lujista, ytimiä.
 Toista on kun otat oiwa waimon,
 Kaswattelet paljon poikaisia
 Tekemähän työtä Suomen maasa.
 Koska pojat polosimmat mulla
 Hylkäsiwät hywän päiwän neuwon,
 Pane sinä kolkot, kowat päiwät
 Poikia si oikeen ohjaamahan.” —
 Niin hän puhui. Tuulen tupru tulta
 Wälähytti hauwan hiilloksesta.
 Mies se meni minun filmistäni. —
 Hänen tuumahansa tuotti onnen
 Sitte armon Isä taiwahaista.
 Wannokaa nyt Hänen nimehensä,
 Poikaseni! että, eläisänne,
 Niin kuin tähän asti, alti piettä
 Yhtä, rakkauden yhteywesä;
 Ettei koskaan rauha, eikä waara,
 Elo eikä tuska, tuulen alla,
 Ole yhen enemmän kuin toisen,
 Antaessa teille Armon Herran
 Ruumihiin ja hengen rawintoa;
 Ja se murhe joka murssi kauwan
 Syäntäni, kowuueni syystä,
 Iwaamatta mua hauwasani,
 Tuopi heelmän wiimmen walituimman.”

Puhuttua hänen, pulska Tuomas
 Hloesti Isällensä haasto:
 ”Holl’ on se wala wannottawa,
 Eikä ooikkaan työläs täyttääksemme.
 Orjana, ei lasa, ollesamme,
 Mikä esti meijät talostasi
 Maailmalle menemästä, muilta
 Etuamme työllä etsimähän?
 Mikä, jos ei sopu weljellinen? —
 Eroa me kaikki kairwahimme:
 Toinen toist’ ei heittää hentonunna:
 Hajouua hajan pelkäsimme,
 Niin kuin metton pojat mehtolasa,
 Toita miehet murha-mielisänsä,
 Ujelewat aiwan säästämättä.

Niin me tuumailimme tuskan alla;
Onnen päihinäkin, päättymättä,
Samoin sanelewat poikasesi."

Walansa nyt wannoï joka weli:
Että eespäin aina, eläisänsä,
Niinkuin siihen saakka, pitää tarkon
Yhtä, rakkauden yhteywesä;
Ettei koskaan rauha eikä waara,
Tlo eikä-tuska, tuulen alla,
Disi yhen oma mutt'ei toisen,
Antaessa heille Armon Herran
Ruumihin ja hengen rawintoa.
Niin he wanno; waan se wanha Isä,
Tstuiin pöywän päässä, ilo-mielin,
Kätki walan, kauniin, syämmeensä.

Loppuneet jo oli onnen päiwät:
Rauha-kulta poijes poikennunna,
Bihollinen, weri-wimmasansa,
Suomen miehet tappo, talot poltti,
Pelko ajo waimot pakosille.
Surkioita tuli sanomia,
Lentäneitä läpi Lintulahen
Saarijärwen salosista saakka;
Lapualta kansa kulki yhä,
Niin kuin Tson-Kyrön kylistäki
Pahat postit Perhon perillekki.

Pitkän pöywän päässä, tuasansa,
Tstui poikinsensa, puolistansa
Wasta alkanunna, wanha Haane.
Muuan poika parka, pakolainen,
Hengästynyt, tuli tupahansa,
Ja näin hasto hän nyt hätänyynnä:
"Jesüs tänne! wanha Haanen waari!
Yöllä joukko pitkä-piikkisiä
Hewos-miehiä, niin hirmuisia,
Poltti talon meiltä poloisilta.
Kirkon kylässä ne lewähtäwät,
Ennen ehtoa ne owat täällä."

Weret liikahtiwat wanhan-Haanen,
Ja hän haasto, pystöön nostuansa:
"Kuusi kylä anto armon Herra
Mulle lahjaks' uros-lapsukaista,

Suonet hartiotki heille hyvät;
Mutta joski vielä toisen werran
Armostansa oisi antamunna,
Menisikkö muuanhahan niistä,
Ilo-mielin, turwaks' isän-maamme,
Kuolemata kaswoin kattomahan?"
Sanoisaan hän seinältä jo otti
Käsihinsä wanhan sota-wärkin,
Ruostehesta ruuskian kiwäärin.

Tuomas nousi, nauru suin, ja haasto:
"Eipä sowi formiin wanhan miehen
Sota-wärkki, eikä syämmihin
Nuorten miesten arka akan-mieli.
Pähe', Isä, paikollensa aset,
Calli minun saaha, weljineni,
Koetella kowaa wihollista."

Shastellen äijä sanoiin suostu.
Uljaellen, nopiasti nouti
Joka weli, tallestansa, tarkan,
Tutun pyssyn, nahka peittonensa,
Ja sen pisti pian olallensa,
Tarttuin käsin karhu-keihääseensä.
Niin nyt warustettuna he meni,
Puhumatta, mutta mielesänsä
Päätettyä pahat paholaiset
Kuolemalle uhriks, uhkiasti,
Lynä kaikki, taikka itte kuolla.

Walta-tietä weljet tultuansa
Parahiksi puolen neljänneestä,
Tämän saivat tuuman Tuomahalta:
"Tärwen lahen päähän, lakson luokse
Käwelkää nyt, kulta-kumppanini;
Petäjäikkö pensikoisa siellä
Dotettawa ompi wihollinen.
Eikä ennen ehtoa hän taija
Sinne tulla tulistansa, joita
Pitkin tietä hän nyt teeskeleepi;
Pikaiselta minä pistäysisin,
Sillä wälin, tuolla talosesa,
Jossa tyttö, kulta-kyhkyseni,
Dottanut on mua monet päiwät."
Tuumattua niin hän taloon meni.

Verkallensa maeltain jo weljet
Nimitetyn paikan päälle pääsi,
Josa järwen luona lafsen läpi
Maan-tie juoksi aiwan mataliten.
Kohota weljet wäijytellen sieltä,
Barwikosta, tietä wahtasivat.

Eipä warsin niinkään kauwan miehet
Dottaneet kuin, päivän koittaessa,
Pysy-miesi, kuusi-kotoksessa,
Kewähillä, kattaastaapi aina
Teertä tulewaksi soitimelle,
Siksi kun se kuterrellen maahan
Laskeuupi tora-tantereelle.
Jopa ulempata julma joukko
Wihollisten näky rattastawan,
Pystö-piikkinensä, pitkin tietä.

Uatolffi se näki ennen muita,
Tuomas Haanen kelpo kaksos-weli,
Ja hän haasto: "nyt on tosi työnä!
Pitäkää nyt pysyht walmihina,
Ja kuin mäen päälle, tuolla puolen
Lafson, paholainen pakkauupi,
Sillon laukaskaa, ja miesten lailla!"

Sanottua hänen, samallaki
Mäen päälle pääsi julma joukko.
Ensi laukkaa sen nyt laskeissa
Ulas päin, jo laukasivat pojat.
Neljään aivoon, pahain paholaisten,
Porahtiwat poikain lyijy-luomit;
Muuan aivo kahta jähytteli.
Ujajansa jätettyä juoksi,
Gespäin tietä, neljä hewoista.
Kuusi toista seisautettiin siihen
Ujajilta aiwan hätäyneiltä.

"Laahatkaa te pian, weli-weikot!"
Kiljas' Uatu nyt ja astu aiwan
Näkösälle, piilon peitoksesta.
Samallaki, niin kuin tuulen tupru,
Julma joukko joutu häntä kohen.
Hätimmästi wilkkain weljekfistä
Huutia nyt pisti pysyhyhynsä,

Mutt'ei ennättänyt luowinensa.
 Mäen päälle pääsi paholaiset;
 Päästyhänsä maahan, piikkinensä,
 Weljeksiä kohen karkasivat;
 Mutta keihäillänsä kelpo-weljet
 Koliasti heitä kohtasivat.

Kiljumalla alko kowa ryösket;
 Ei nyt peränyynnä yksikähän,
 Eikä eestynynnä esi-päähän.
 Erkin kaato luowi, lentäväinen,
 Pistoolista; mutta pian pyörty
 Ryöstin keihään eesä laukasia.
 Ohä kiihty kowa wihan kiista;
 Pisto kohta pistäin maksettihin.
 Kuusi kaatu nyt jo paholaista,
 Weljeksetki werta wuoti kaikki.
 Wiimmeisekfi seisoi Watu wielä,
 Ehkä hällä haawat hirmuisimmat
 Werta wuoti. — Wielä sapelilla,
 Woitetulla, hän nyt woitti monta.
 Synksettihin wiimmen syämmehen
 Hälle pitkän piikin tuima tutkan.
 Sillon kaatu hän, ja julman joukon
 Päämies, kaulan hältä katkastua,
 Pisti hänen päänsä piikin päähän.
 Sitten heti, hengästyksisensä,
 Rattastivat rosvot matkoihinsa.
 Kuusi pääsi heitä, henkinensä,
 Tappelusta; mutta muisto-merkin
 Oli ykfi saanut saalihiksi.

Pitkin portahia, mettän läpi,
 Tuli wainajitten wanha isä.
 Menestystä, poikain poikettua,
 Häll' ei ollut oikeen tuwasansa.
 Usetoinna äijä astuskehi,
 Wankka tuumiansa, tappeluhun,
 Ujahilli tuuen uroksille.
 Raukaa hawatti hän hewos-miesten
 Joukon siwu-juoksun walta-tiellä,
 Ja myös piikin päähän, korkialle,
 Watun pään hän näki pistetyksi.
 Wopisten nyt wanhan jalat koki

Porras-tieltä joutumalla päästä;
 Paikallekki joutu, josa pojat
 Kaunihiesti koosa lepäsivät,
 Riviösä ratki, rosvoin kansa.
 Harmajista filmä-hapeneista
 Kynneleet hän kiiruhusti pyhki,
 Kattoin forkialla mielellänsä,
 Luki koko kaatuneitten luvun,
 Ystävään ja vihollisten ynnä.
 Polot poikasensa siinä kaikki
 Hän nyt näki, paitti Tuomastansa.
 "Missä," mainitti hän, "ompi Tuomas?
 Disikko hän yksin elävänä,
 Eikä täällä weljestensä kansa?"

Niin hän tuumasi; waan jalo Tuomas
 Etähällä istui yhä, ihanimman
 Reitosensa luona, luopumatta.
 Suuri nyt hän hänen käestänsä
 Beti kätensä ja kauhistellen.
 Sanoi: "Mitä waan nyt mielestäni
 Kuwailepi kowin kauhiasti?
 Näkimet waan niskaniko mulla
 Pitäs' yhä, kulta kyhkyteni!
 Niskan muuta ei kun mustuneita
 Seinän saumaisia näeskellä.
 Mitkä silmät siis nyt mulla nuita
 Kauhoita kammoin kättelevät? —
 Werisänsä makaa weljekseni,
 Uatun pää on tuolla piikin päässä."
 Sanoin niin hän kourin keihääseensä
 Ja myös pysyhyhynsä pian tarttu;
 Joutuin juoksi hän nyt huonehesta.
 Berta näkyi paljon pitkin tietä.
 Kultuansa paikkaan tuumattuhun
 Wiisi weljestänsä hän nyt näki
 Murhatuina maalla makaavana,
 Wanhan isän niitä näkemässä.
 Äänetöinnä seisahdi hän siihen,
 Eikä luokse tulla tohtinunna.
 Siinä näki hän ja kuuli kuinka
 Wanha isänsä nyt walloin huusi:
 "Woi, mun päiviäni, harmaapäisen!

Missä ompi? missä ompi Tuomas?
 Hän on pakosalle painanunna!
 Eikä rakain mulle rakahista,
 On hän paennut ja pettänyhnnä
 Kaikki weikot weli-kultasensa. —
 Kirottu hän olkoon kaikkialla!
 Kirottu, kuin paha, arka konna!
 Kainin tawoin, karkulaisa aina
 Eläköön hän mettän efsyhsissä.
 Haawan lehti liuhuainen häntä,
 Säkähysihin saattakohon yhä.
 Säkkyköön hän pyynki pyräystä,
 Joka pakoon tieltä pemahtaapi,
 Kammoin, hänen sitä käwellesä.
 Jos sa wanha waka taimon Isä
 Dot wanhurskas wainen waltonefi,
 Wainoa nyt häntä, niin kuin minä
 Rakahasti hänt' oon rakastanut;
 Ja jos missä kerran, kuoltuansa,
 Hänki herää vielä, maan powessa,
 Anna konnan olla kokonansa
 Muukalaisa muisa maailmoisa,
 Isän-maata, omaisitta ilman.”

Kauhistuksella nyt käänty Tuomas
 Poijes, kirouksen kuoltuansa.
 Niin kuin koiria joka kontiota
 Bihoisansa wainoaapi läpi
 Syän-maitten mettää synkiätä,
 Astuskeli, aiwan äänetöinnä,
 Tuomas tiellä weri-jälkifellä:
 Murhan into palo powesansa.
 Kotiansa siwu kuin hän kulki,
 Tuima tuli siellä tuprueli;
 Mutt' ei nähnyt hän, ei kuullut;
 Silmät hällä tarkoin tähtäsiwät
 Werta wainen tielle tippunutta.

Päiwän tähti mettän taukselle
 Ulas waipu jo kuin Tuomas tuli
 Käywen kylään aiwan autiohon.
 Wainiolta, siellä, pieni poika,
 Kuhilaasta, kuikistellen, wiitto
 Tielle, hiljaa huutain Tuomahalle:

"Älä mene sinne surman suuhun!
 Tuolla talosa nyt viholliset,
 Vanhat willi-Worot lewähtävät.
 Kuusi ompe' heitä hewos-miestä;
 Piikät piikit vielä jokaisella;
 Muuan muita julmemmalta näytti,
 Ja myös muita paljon pitemmältä.
 Päättä weristä hän piikin päässä
 Kanto, kauhiasti katkastua."

Uusi into tuli Tuomahalle.
 Mutta ensi pirtin owen päälle
 Latun pään hän näki naulatuksi.
 Kiljuin wiskasi hän kartanolle
 Pyssynsä, ja pirtin owen irti
 Sieppasi hän saranoilta kohta.
 Risti-rautaan saakka keihäs syöksi
 Roswon rintaan, joka ensimmäisjä
 Häntä vastaan tuli huoneheissa.
 Sitten ei hän, weri-wimmasansa,
 Wältänynnä enään waaraakahan,
 Eikä huolinunna aseistansa.
 Niin kuin kofko-lintu kourillansa,
 Sulin käsin hänki kuolemalle
 Kauhiasti kaato uhreiansa,
 Pani pitkäksensä laattialle,
 Repiin heiltä kurkku-torwet rikki.
 Siwät lyönnit luonnan tuntunehet
 Itte tuiman Tuomaan ruumihisa,
 Waikka kowa koski häneen myöski.

Wielä eli joukon johattaja.
 Hänen sai nyt Tuomas sylhinsä.
 Rinnan rusenti hän hältä kohta,
 Ja myös seljän sujautti poikki,
 Että kaksin ferroin, käppyräsä,
 Wyöryin Woro meni laattialle.
 Pään nyt hältä Tuomas heti riisti,
 Latun päänsä otti owen päältä.
 Sitten wäsnyynnä, weri-haamonensa,
 Kotiin-käsin lähti käwelehen;
 Mutta kewenneellä myöskin syämmellä.

Puoleen oli yö jo joutununna
 Kuin hän waiwoin, weri-haamonensa,

Wiimmen tuli koti-talohonsa.
 Tuhka läjät siellä samusiwat;
 Nkfi lato löyhy polttamatta.
 Sinne lähti hän nyt lepäämähän.
 Mutta owellä hän kohta kuuli
 Isänsä näin haastelewan siellä:
 "Kuka toisi mulle tosi-tiewon:
 Onko Tuomas ollut petollinen?
 Ei se, ei se toki pettänyttä!
 Anna Taimon Herra että oisi
 Tuomahani vielä wilpitöinnä!
 Tuota' hällä tänne, nähäkseni,
 Wihoillisen pää, sen Willi-Boron,
 Latun päättä joka piikillänsä
 Pitkin tietä kanto kauhiasti;
 Näkimeni että näkisiwät
 Uskon olleen hällä uleimman. —
 Kosto, jota sulta hälle huusin,
 Käännä' fitten kaikki kääntymähän
 Pääni päälle, wanhan, wapisewan.
 Poroin päällä, kauniin kartanoni,
 Hauwan päällä, poloin poikasteni,
 Tahon minä sulle, Taimon Herra,
 Olistyistä walloin weisaella,
 Eläwänä että olen vielä."

Kuultuansa kohta sanoi Tuomas:
 "Rauhan Herra sua, rakas Isä!
 Holhoohon, ja sinun harmajata
 Päättä myöskin aina peittäköhön!
 Saatawilla sinun seisoisani
 Hengetöinnä owat oiwallisten
 Poikasesi pahat murhamiehet."
 Puhuttua, päään hän pyöräytti,
 Tulman wiha-miehen, menemähän
 Tulkain eteen juuri isällensä.

Sylihinsä sulki wanha isä
 Poikansa nyt, pystöön päästyhänsä.
 Wäsnyhynä waipu laattiahan
 Talo poika, ja sen kansa isä.
 Haawoistansa Tuomas Haane kuoli,
 Glostansa kuoli wanha isä.